

УДК 929.52С.Криницький

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/63-1-3>

Володимир ГАЛИК,

orcid.org/0000-0001-9761-7661

кандидат історичних наук,

доцент кафедри всесвітньої історії та спеціальних історичних дисциплін
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(Дрогобич, Львівська область, Україна) galykvol@ukr.net

Леся СМУТОК,

orcid.org/0000-0001-8918-2258

кандидат історичних наук,

доцент кафедри всесвітньої історії та спеціальних історичних дисциплін
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(Дрогобич, Львівська область, Україна) smutoklesia@gmail.com

ПОХОДЖЕННЯ ТА РОДИННЕ КОЛО ЦЕРКОВНОГО І ГРОМАДСЬКОГО ДІЯЧА ОНУФРІЯ КРИНИЦЬКОГО (1791–1867)

Метою дослідження є реконструкція родинної історії Онуфрія Криницького, церковного і громадського діяча у Галичині у середині XIX ст., одного з ректорів Львівського університету. Наукова новизна полягає у тому, що на основі архівного матеріалу, відомості з якого уперше введені до наукового обігу, реконструйована історія родини Криницьких, до якої належав Онуфрій: з'ясовано обставини підтвердження ним шляхетства та виявлено неточності, які ставлять під сумнів приналежність його до вказаної у документах родової гілки Криницьких. Онуфрій Криницький походив з родини священників. Його батько Андрій та дід Базилій були священниками у західній частині Перемишльської єпархії. За твердженням Онуфрія, його дід у 1782 р. підтвердив своє шляхетство. Втім, переконливих доказів цього факту він не надав. Серед Криницьких було принаймні четверо осіб, що носили ймення Базилій, підтвердили своє шляхетство та отримали відповідні документи. Серед них - Базилій, син Йоана, який, на переконання Онуфрія, й був його прямим предком. Базилій належав до родини Криницьких Тимковичів та був одруженим з Маріанною Білинською. Він мешкав у Криниці до кінця життя та не був священником. Так, принаймні, постає зі справи про підтвердження шляхетства ще однією родиною Криницьких, котрі у 1848 р. доводили своє походження від згаданого Базилія. Таким чином, Онуфрій походив або від Базилія з родини Криницьких Ляшовичів, котрий був одружений з попівською дочкою з роду Бачинських, або зовсім не мав стосунку до шляхетської родини Криницьких з Криниці на Дрогобиччині, а належав до попівської родини Криницьких, котрі упродовж XVIII ст. обіймали парафії у Перемишльській єпархії. Вказана сім'я представлена також кількома урядовцями та священниками, котрі доводилися близькими родичами Онуфрію. Зокрема, його дядьки Базилій, Тома і Ян стали парохами. Також священником став його двоюрідний брат Ян. Племінник Онуфрія зробив військовою кар'єру, а нащадки його дядька Базилія були військовими та священнослужителями.

Ключові слова: Онуфрій Криницький, Криницькі, ректори Львівського університету, шляхта Галичини, генеалогія галицьких діячів XIX ст.

Volodymyr HALYK,

orcid.org/0000-0001-9761-7661

Candidate of Historical Sciences,

Associate Professor at the Department of World History and Special Historical Disciplines
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University
(Drohobych, Lviv region, Ukraine) galykvol@ukr.net

Lesia SMUTOK,

orcid.org/0000-0001-8918-2258

Candidate of Historical Sciences,

Associate Professor at the Department of World History and Special Historical Disciplines
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University
(Drohobych, Lviv region, Ukraine) smutoklesia@gmail.com

ORIGIN AND FAMILY OF THE CHURCH AND PUBLIC FIGURE ONUFRIY KRYNYTSKYI (1791–1867)

The purpose of the study is to reconstruct the family history of Onufriy Krynytskyi, a church and public figure in Galicia in the mid-nineteenth century, one of the rectors of Lviv University. Scientific novelty - on the basis of archival material, information from which was first introduced into scientific circulation, the history of the Krynytskyi family, to which Onufriy belonged, was reconstructed. The circumstances of his confirmation of nobility are clarified and inaccuracies that cast doubt on his belonging to the Krynytskyi family branch indicated in the documents are revealed. Onufriy Krynytskyi came from a family of priests. His father Andriy and grandfather Bazylly were priests in the western part of the Przemyśl diocese. According to Onufriy, his grandfather confirmed his nobility in 1782. However, he did not provide convincing evidence of this fact. There were at least four people among the Krynytskyi family, called Bazylly, who confirmed their nobility and received the relevant documents. Among them was Bazylly, the son of Ioan, who, according to Onufriy, was his direct ancestor, belonged to the Krynytskyi Tymkovich family and was married to Marianna Bilynska. He lived in Krynytsia until the end of his life and was not a priest. This conclusion can be drawn from the case of the confirmation of nobility by another Krynytskyi family, which in 1848 proved its descent from the aforementioned Bazylly. In other words, Onufriy was either descended from a Bazylly from the Krynytskyi Iliashovych family, who was married to the daughter of a priest from the Bachynskyi family, or he was not related to the noble Krynytskyi family from Krynytsia in Drohobych region at all, but belonged to the priestly Krynytskyi family, which held parishes in the Przemyśl diocese during the eighteenth century. This family is also represented by several government officials and priests, who happened to be close relatives of Onufriy. In particular, his uncles Bazylly, Thomas and Jan became parish priests. His cousin Jan also became a priest. Nephew Onufriy made a military career, and the descendants of his uncle Basil were soldiers and priests

Key words: Onufriy Krynytskyi, Krynytskyi, rectors of Lviv University, Galician gentry, genealogy of Galician figures of the nineteenth century.

Постановка проблеми. Біографічні студії галицьких діячів XIX – початку XX ст. продовжують займати провідне місце в українській історичній науці. Окремі аспекти їхнього життя дозволяють поглянути на ширші суспільні процеси, які мали місце в тогочасну епоху. На сьогодні широкому загалу більш відомі біографії таких постатей як Іван Франко чи Андрей Шептицький, однак існувала плеяда українських інтелектуалів, священнослужителів, людей творчих професій, котрі також є репрезентантами галицького суспільства періоду Австро-Угорської імперії. Їхні біографії поступово опиняються в центрі наукових студій й у подальшому можуть бути використані при підготовці біографічних видань довідкового характеру. До таких постатей належить отець Онуфрій Криницький, відомий для свого часу церковний діяч та один з ректорів Львівського університету. Безперечно, особистість Онуфрія Криницького заслуговує на докладніші студії. В даній публікації спробуємо розкрити такий аспект його життєпису як походження та соціальний статус його предків і ближчого родинного кола.

Аналіз досліджень та публікацій. Про Онуфрія Криницького на сьогодні у доробку вітчизняних та зарубіжних істориків є кілька даконічних біограм. Про нього писали в контексті історії університету у Львові та подій, відомих як Весна народів 1848 р. Зокрема, дослідники історії Львівського університету XIX ст. Людвік Фінкель та Станіслав Старжинський у своїх працях подають відомості про ректорів і з-поміж них згадують і Онуфрія Криницького (Finkel L., Starzyński S.,

1894, s. 233). У 1936 р. побачило світ видання М. Краковця про ректорів Львівського університету українського походження й серед них також натрапляємо на Онуфрія Криницького (Краковець М., 1936, с. 7). Ці публікації вкрай лаконічні. Вони повідомляють про те, які посади в різні часи обіймав Онуфрій Криницький. Більш розлогу інформацію подав польський історик Маріян Тирович, котрому належить біографічний нарис про Онуфрія Криницького у Польському біографічному словнику. Він інформує про його батька та вказує на його приналежність до шляхетської родини Криницьких-Гляшевичів (Turowicz M., 1970, s. 463). Загалом, наявні на сьогодні відомості про походження Онуфрія Криницького є неповними й можуть бути суттєво скореговані завдяки наявності відповідного архівного матеріалу про шляхетство Криницьких за Австрійської доби.

Мета дослідження – реконструкція родинної історії Онуфрія Криницького, церковного і громадського діяча у Галичині у середині XIX ст., одного з ректорів Львівського університету.

Виклад основного матеріалу. Онуфрій Криницький – помітна постать галицького суспільства середини XIX ст. Здобувши блискучу освіту, він завершив навчання у 1815 р., набувши ступінь доктора теології у Віденському університеті. Повернувшись до Львова, Онуфрій у 1819 р. опинився в університеті, де викладав історію церкви та біблійних мов. У наступні чотири десятиліття його доля так чи інакше була пов'язана з Львівським університетом. Онуфрій Криницький не тільки займався викладанням, але й обіймав керівні

посади. Тричі він обирався ректором (1833–1834, 1855–1856, 1858–1859) та більше десяти разів став деканом теологічного факультету. Одночасно він викладав у львівській греко-католицькій семінарії. Підтримуючи тісні та дружні зв'язки з перемисьльським єпископом Снігурським, при його підтримці Криницький намагався отримати призначення на греко-католицького єпископа в Закарпатті. Онуфрій Криницький з огляду на згадані посади брав участь у роботі Станового сейму. У 1848 р. він долучився до політичних справ та був членом польської Центральної національної ради й фінансував делегації з Галичини до імператора Фердинанда. На початку 1860-х років Онуфрій Криницький відійшов від справ та виїхав до Жовтанців, де місцевими парохами були його батько, а згодом і брат. (Чорний М., 2011, с. 673; Глистюк Я. С., с. 188; Długosz T., 1934, s. 5; Tygocicz M., 1970, s. 463)

Родинну історію Онуфрія Криницького можемо реконструювати завдяки матеріалам Відділу Станів, котрий до 1817 р. займався підтвердженням шляхетства у Східній Галичині, а згодом видавав так звані сертифікати шляхетства для нащадків легітимованої шляхти. Документи цієї інституції (кілька тисяч справ) збереглися та дозволяють заглянути за лаштунки родинних колізій шляхти, що в різний час домагалася підтвердження своїх станових прав.

У кінці 1834 р. Онуфрій подав петицію до Відділу Станів з метою довести приналежність своїх предків до легітимованої шляхти й в такий спосіб отримати сертифікат шляхетства. Справа виявилася не такою простою, як могло видатися на перший погляд. Зазвичай прохачі у аналогічних ситуаціях подавали документи, що підтверджували їхній зв'язок з предками. У абсолютній більшості випадків це були витяги з метричних книг про народження прохача, його батька або й діда. Однак, як вказував сам Онуфрій у петиції від 26 листопада 1834 р., пред'явити відповідні витяги з метричних актів він не в змозі (“Jako Andrzej Krynicki był synem Bazylego Krynickiego w metrykach Stanowych legitymowanego, te okoliczność podpisany metryką chrztu dowieść nie może ... ile że te księgi tak dawnych lat nie dosięgają”) (ЦДІАУЛ, ф. 165, оп. 3, спр. 2529, арк. 52). Відтак залишався лише один спосіб – представити свідків, котрі б у присутності коморника, делегованого від шляхетського суду, підтвердили походження Криницького.

Після піврічного зволикання та регулярних звернень Онуфрія до Відділу Станів з проханням прискорити справу, відповідне опитування свідків відбулося 20 квітня 1835 р. Для цієї справи залу-

чили двох селян з сіл Слотвини та Криве, кожен з яких мав близько 90 років. Їхні розповіді виявилися доволі інформативними. З них дізнаємося, що дід Онуфрія звався Базилієм або інакше Васьком. Він певний час був парохом у с. Слотвині на Сандеччині. Його дружиною була якась Марія Анна з Мацейової (?). Подружжя мало кількох синів. З них найстаршим був Андрій. Останній здобув освіту, навчаючись у Львові та продовжив справу батька, ставши парохом у селі Крива. Додатково до протоколу опитування свідків Онуфрій долучив витяг з метричних книг про своє народження. Відомо напевне, що він був хрещений 15 липня 1792 р., а його батьками були парох з Кривої Андрій Криницький та Марія, дочка Григорія Мишковського, полянського пароха. (ЦДІАУЛ, ф. 165, оп. 3, спр. 2529, арк. 56).

Здавалося б, прохач зробив усе необхідне: пред'явив докази свого походження й вивів родовід від діда та батька. Справа залишалася за малим – віднайти серед легітимованої шляхти його предків. Сам Онуфрій не успадкував від своїх попередників легітимацію на шляхетство. З родинних переказів він знав, що його дід Базилій підтверджував шляхетство разом з якимось Винницьким й ця легітимація нібито була вписана до шляхетських метрик у 3 томі (*tenże Bazyli Krynicki legitymował się z Winnickimi i znajduje się w metrykach Stanowych w t. 3, jak to wiem z papierów famyljnych*) (ЦДІАУЛ, ф. 165, оп. 3, спр. 2529, арк. 61). Також від свого батька Онуфрій дізнався про те, що серед Криницьких було кілька Базиліїв, однак лишень його предок не використовував прізвиська (“*słyszałem wprawdzie od mego oycy, iż kilku Bazyliich Krynickich w Galicji legitymowanych znajduje się, lecz wiem to także od niego, że wszyscy inni przydomków używali, dziad zaś moj bez wszelkiego przydomku podpisywał się*”) (ЦДІАУЛ, ф. 165, оп. 3, спр. 2529, арк. 56зв.). Справді, така легітимація існувала. Вона була видана у львівському земському суді 12 вересня 1782 р. для Базилія, сина Йоана Криницького та Григорія Винницького. (ЦДІАУЛ, ф. 165, оп. 6а, спр. 21, с. 129).

Втім, посилення на родинні перекази, не підкріплені відповідними писемними свідченнями, закономірно викликали застереження урядовців Відділу Станів. Доволі швидко вони з'ясували, що серед Криницьких було принаймні четверо Базиліїв, котрі підтвердили своє шляхетство (ЦДІАУЛ, ф. 165, оп. 3, спр. 2529, арк. 65). В якому напрямку розвивалася ситуація у подальшому, невідомо. Маємо лише кінцевий результат. Онуфрій вивів своє шляхетське походження саме від Базилія, котрий отримував легітимацію у львівському зем-

ському суді разом з Георгієм Винницьким та отримав на цій підставі сертифікат шляхетства (ЦДІАУЛ, ф. 165, оп. 6а, спр. 41, с. 92). Достовірність такої генеалогічної конструкції не викликала б жодних підозр, якби не інша справа за участі інших представників родини Криницьких.

У 1847 р. Ян, коморник з Долини, разом з рідним братом Петром, що мешкав у Білині Великій, та племінником Марцелем звернулися до Відділу Станів з аналогічним проханням про підтвердження свого шляхетського походження. З матеріалів справи дізнаємося про те, що брати послалися на ту ж саму легітимацію, видану їхньому батькові та дідові Базилію, що й Онуфрій. Окрім того, вони стверджували, що Базилій був одруженим з Марією Білинською та використовував прізвисько Тимкович (ЦДІАУЛ, ф. 165, оп. 3, спр. 2529, арк. 87–98зв.). Здавалося б, маємо справу з близькою родиною Онуфрія, тобто з його дядьками та двоюрідним братом. Однак Ян, Петро та Марцел стверджували, “co się zaś tytce cyli tenże Bazyli Krynicki, oyciec nasz, był duchownym g. k. i proboszczem, i czyli miał syna Andrzeja. Oświadczamy, że tenże ojciec nasz był świeckim, a nie duchownym czyli proboszczem i nie miał syna żadnego na imie Andrzej, tylko Mateusza, Jana i Piotra” (ЦДІАУЛ, ф. 165, оп. 3, спр. 2529, арк. 99–99зв.). На відміну від Онуфрія, котрий лише посилався на “parięty familijny” та перекази батька, ця родина Криницьких серед доказів, окрім витягів метрик про своє народження та хрещення, пред’явили саму легітимацію, видану Базилію Криницькому та вписану до 3-го тому шляхетських метрик (ЦДІАУЛ, ф. 165, оп. 3, спр. 2529, арк. 101).

Таким чином, достовірність генеалогічних даних зі справи про шляхетство Онуфрія Криницького викликає поважні сумніви. Закономірно постає питання: хто ж був його дід Базилій? чи варто його шукати серед інших Базиліїв Криницьких, котрі підтвердили своє шляхетство наприкінці XVIII ст.? На останнє питання можна дати ствердну відповідь принаймні на рівні припущення. Зокрема, серед легітимованої шляхти подибуємо четверо братів – Йоана, Базилія, Павла та Михайла Криницьких Іляшовичів – котрі 14 вересня 1782 р. отримали легітимацію у львівському земському суді, вивівши родовід від діда Петра (ЦДІАУЛ, ф. 165, оп. 6а, спр. 19, с. 480–481). Згаданий Базилій був одружений з Марією, дочкою місцевого пароха Станіслава Бачинського (ЦДІАУЛ, ф. 7, оп. 1, спр. 39, с. 22; ф. 13, оп. 1, спр. 623, с. 1774, 2142, 2777). Ця обставина могла спонукати його обрати священницьку стежу. Цікаво, що у матеріалах про шляхетство Криницьких, які зберігалися у Відділі

Станів, родина Онуфрія йменується Криницькими Іляшовичами, це попри те, що сам Онуфрій заперечував існування прізвицьк у його сім’ї (ЦДІАУЛ, ф. 165, оп. 3, спр. 2529, арк. 64). Це може слугувати додатковим аргументом на користь його походження саме від Базилія Криницького Іляшовича. Втім, це тільки гіпотеза, яку наразі неможливо ні довести, ні спростувати. Не варто виключати й припущення, що родина Онуфрія виводилася від Криницьких, котрі були попівського походження й не мали жодного стосунку до вихідців з с. Криниці на Дрогобиччині. Ці священницькі родини упродовж XVIII ст. зустрічаються у західних деканатах Перемишльської єпархії.

Матеріали про підтвердження шляхетства містять відомості також про близьких родичів Онуфрія Криницького, що загалом дозволяє з’ясувати суспільний та соціальний статус його родини. Зокрема, полагаючи справу щодо отримання сертифікату шляхетства, Онуфрій діяв не тільки особисто від себе, але представляв також рідного брата. Його звали Петро й він був парохом у с. Жовтанцях. Петро подав до Відділу Станів витяг з метричних книг про своє хрещення, звідки можемо дізнатися, що це таїнство відбулося 16 березня 1802 р. Отже, він був молодшим братом Онуфрія. Петро одружився з Марією Кавецькою та мав двох синів – Луціана (народився 15 червня 1827 р.) і Юліана (народився 15 березня 1829 р.). Останній здобув освіту, закінчивши Академію інженерів у Відні у 1843 р. та відбував службу у званні майора при котромусь з військових штабів. У 1850 р. він отримав відповідний сертифікат шляхетства, що засвідчив його приналежність до лицарського стану (ЦДІАУЛ, ф. 165, оп. 6а, спр. 42, с. 160). Його брат Луціан здобув правничу освіту та працював президентом окружного суду в Тернополі. У шлюбі з Йоанною Маріанною Вікторією Мосінг Луціан мав сина Богдана Юліана Онуфрія, котрий став радником львівського краєвого суду у Станіславові. Саме він у 1901 р. отримав разом з двома синами черговий сертифікат (ЦДІАУЛ, ф. 165, оп. 6а, спр. 46, с. 192–194).

Андрій, парох у Слотвині, також мав кількох братів. З них Базилій став парохом у селі Цеклінська Воля. Помер він десь у 1800 р. У шлюбі з Марією Станчак Базилій мав сина Яна (народився 18 січня 1798 р.), який також обрав священницьку стежу та парохував у селі Дзюбилки. Одружився Ян з Марією Слоньовською та мав трьох синів. Старший Максиміліан народився 3 листопада 1832 р. Він обрав військову службу. На середину 1860-х років Максиміліан був поручником артилерії у віденському арсеналі.

16 травня 1865 р. він отримав сертифікат шляхетства (ЦДІАУЛ, ф. 165, оп. ба, спр. 43, с. 184). Його брат Теофіль через два роки також отримав аналогічний документ (ЦДІАУЛ, ф. 165, оп. ба, спр. 43, с. 265). З нього дізнаємося про те, що він обіймав посаду “ліквідатора у товаристві “Agienda assicuratrice w Trieście”. Нарешті, третій брат – Іполит – здобув теологічну освіту та був адміністратором на парохії у Суровецькій Полянці та префектом віденської семінарії (ЦДІАУЛ, ф. 165, оп. 3, спр. 2529, арк. 64).

Інші брати Андрія обіймали парохії у різних місцевостях. Зокрема, Тома – у селі Горині, а згодом у Каменній; Ян Самуель – у Тиличу. Гаврило / Габріель навчався у школі у Перемишлі, однак подальша його доля невідома (ЦДІАУЛ, ф. 165, оп. 3, спр. 2529, арк. 64).

Висновки. Онуфрій Криницький належав до священницької родини, адже його батько Андрій та дід Базилій були священниками у західній частині Перемишльської єпархії. За твердженням Онуфрія, його дід у 1782 р. підтвердив своє шляхетство. Втім, переконливих доказів цього факту він не надав. Серед Криницьких було принаймні четверо осіб на ймення Базилій, котрі

підтвердили своє шляхетство та отримали відповідні документи. З них Базилій, син Йоана, який, на переконання Онуфрія, й був його прямим предком. Належав він до родини Криницьких Тимковичів та був одруженим з Маріанною Білінською. Мешкав Базилій у Криниці до кінця життя та не був священником. Так, принаймні, постає зі справи про підтвердження шляхетства ще однією родиною Криницьких, котрі у 1848 р. доводили своє походження від згаданого Базилія. Таким чином, Онуфрій походив або від Базилія з родини Криницьких Іляшовичів, котрий був одружений з попівською дочкою з роду Бачинських, або зовсім не мав стосунку до шляхетської родини Криницьких з Криниці на Дрогобиччині, а належав до попівської родини Криницьких, котрі упродовж XVIII ст. обіймали парафії у Перемишльській єпархії. Вказана сім'я представлена також кількома урядовцями та священниками, котрі доводилися близькими родичами Онуфрію. Зокрема, його дядьки Базилій, Тома і Ян стали парохами. Також священником став його двоюрідний брат Ян. Племінник Онуфрія зробив військову кар'єру, а нащадки його дядька Базилія були військовими та священнослужителями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Глистюк Я. С. *Генеральна греко-католицька духовна семінарія у Львові 1848–1914: інституційна та соціальна історія* (дис. ... канд. іст. наук: 07.00.01 – Історія України). Львів, 2008. 274 с.
2. Краковець М. *Українці-ректори львівського університету*. Жовква: Видавництво оо. ЧСВВ, 1936. 15 с.
3. ЦДІАУЛ – Центральний державний історичний архів України, м. Львів.
4. Чорний М. Криницький Онуфрій. *ENCYKLOPEDIA. Львівський національний університет імені Івана Франка*. Т. I. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2011. 673 с.
5. Długosz T. Rzut oka na dzieje Lwowskiego wydziału teologicznego. *Wydział teologiczny uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie 1918–1933*. Lwów: Nakładem Uniw. Jana Kazimierza, 1934. S. 3–36.
6. Finkel L., Starzyński S. *Historia Uniwersytetu Lwowskiego*. Т. II. Lwów: Nakładem Uniw. Jana Kazimierza, 1894. 442 s.
7. Tyrowicz M. Krynicki Onufry (1791–1867). *Polski Słownik Biograficzny*. Т. XV, Wrocław-Warszawa-Kraków: Zakład Narodowy imienia Ossolińskich, Wydawnictwo PAN, 1970. S. 463.

REFERENCES

1. Hlystiuk, Y.S. *Heneralna hreko-katolytska dukhovna seminariia u Lvovi 1848–1914: instytutsiina ta sotsialna istoriia [The General Greek-Catholic Priest Seminary in Lviv 1848–1914: the Institutional and the Social History]*. (Candidate's thesis). Lviv, 2008. 274 p. [in Ukrainian].
2. Krakovets, M. *Ukrainci-rektory lvivskoho universytetu [Ukrainian rectors of Lviv University]*. Zhovkva: Vydavnytstvo oo. ChSVV, 1936. 15 p. [in Ukrainian].
3. Tsentralnyi derzhavnyi istorychnyi archiv Ukrainy, m. Lviv. [CSHAUL – Central State Historical Archives of Ukraine, Lviv]
4. Chornyj, M. Krynyckyj Onufrij. [Krynyckyj Onufrij]. *ENCYKLOPEDIA. Lvivskiy natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka*. T.I. Lviv: LNU im. I. Franka, 2011. P. 673. [in Ukrainian]
5. Długosz T. Rzut oka na dzieje Lwowskiego wydziału teologicznego [A glance at the history of the Lviv faculty of theology]. *Wydział teologiczny uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie 1918–1933*. Lwów: Nakładem Uniw. Jana Kazimierza, 1934. P. 3–36 [in Polish].
6. Finkel L., Starzyński S. *Historia Uniwersytetu Lwowskiego [History of the University of Lviv]*. Т. II. Lwów: Nakładem Uniw. Jana Kazimierza, 1894. 442 s. [in Polish].
7. Tyrowicz M. Krynicki Onufry (1791–1867) [Krynicki Onufry (1791 – 1867)]. *Polski Słownik Biograficzny – Polish Biographical Dictionary*. Т. XV, Wrocław-Warszawa-Kraków: Zakład Narodowy imienia Ossolińskich, Wydawnictwo PAN, 1970. S. 463. [in Polish].